

hvor den velhavende har lettere Adgang til at faa sin Ret end den fattige, der staaar tilbage ved sin Mangel paa Evne til at skaffe sig Ret. Det er imidlertid et Forslag, der kan ændres uden at komme i Strid med Forslaget's almindelige Karakter.

Jeg maa maaske til Slutning have Lov til at gøre en Bemærkning om et enkelt Punkt. Der lægges i dette Forslag en meget stor Magt i Dommernes Hænder, og vi ere jo allesammen interesserede i, hvad der ogsaa er en af Grundbestemmelserne med Hensyn til Retsplejen i vor Grundlov, at Dommerne ere uafhængige, at de ere stillede saa uafhængigt som paa nogen Maade muligt. Det maa man ogsaa ønske, naar Dommerne skulle kunne varetage deres Kald, at skifte Ret mellem Borgerne paa retfærdig Maade. Men det gælder dog paa den anden Side ogsaa om, at man er i Stand til at opretholde dette Princip, og her er der jo, forekommer det mig, allerede en Fare deri, at Regeringsmagten med Hensyn til Forflyttelser, Forfremmelser o. s. v. øver adskillig Indflydelse, ligesom Regeringen ganske sikkert øver en betydelig Indflydelse med Hensyn til Besættelsen af Dommerembederne. Med Hensyn til disse Embeders Besættelse kunde der sikkert godt tænkes andre Former end de, der nu følges. Nu sker Besættelsen ved Regeringen, men dog ikke i alle Tilfælde. Sø- og Handelsrettens Dommere vælges f. Eks. for Kjøbenhavns Vedkommende af Medlemmer af Borgerrepræsentationen, Medlemmer af Skipperlavet og af Grosserer-Societetets Komite. Man har altsaa tillagt disse Korporationer den store Myndighed at vælge til denne Ret. Nu falder vel denne Ret bort som særlig Ret, men man forudsætter dog, at der skal være Adgang til at vælge Dommere af denne Art, som skulle kunne tiltræde i Sø- og Handelsretssager. I Parentes skal jeg bemærke, at det vilde være ønskeligt, at der, naar Tale er om andre praktiske Livsforhold, ogsaa blev Adgang til at tilkalde sagkyndige Dommere. Det er meget ofte lige saa nødvendigt, at der er sagkyndige til Stede under Domsforhandlingen, ogsaa som Meddommere, naar Talen er om Retstrætter, der f. Eks. vedrøre industrielle Forhold, Arbejder udførte i Marken eller Arbejder udførte paa Værksted eller Fabrik, som med Hensyn til almindelig Handel og Søfart, og det vilde sikkert være rigtigt at gaa noget videre i denne Retning. Man har jo opretholdt, at der i Sø- og Handelsretssager kan tilkaldes Dom-

mere, der ere valgte paa samme Maade som de nuværende Sø- og Handelsretsdommere, og man kunde tænke sig dette ført videre ud, saaledes at man skabte Organer, der vare uafhængige af Regeringsmagten, og som valgte Dommere, ikke alene disse særlig sagkyndige Dommere, men ogsaa de juridisk kyndige Dommere, efter de Regler, der ellers maatte være givne angaaende de paagældendes Kvalifikationer, og det var maaske en ideal Ordning at komme dertil. Man kunde ogsaa tænke sig en anden Form for at skaffe Retten den ønskede Uafhængighed, nemlig at Retten selv valgte Dommerne. Det vilde være logisk rigtigt og vilde sikre Retternes Uafhængighed, men det har desværre den store Skavank, som i mine Øjne vilde gøre denne Fremgangsmaade ganske ubrugelig, at det let vilde skabe en Kaste af Dommere, et Slags Oligarki, hvorved en bestemt Kreds af Samfundsborgere bleve Dommere, og andre ikke vilde komme ind i Dommerstanden, og som Følge deraf kunde man risikere, at Dommerstanden efterhaanden blev korrumpet. Saa have vi dernæst den nuværende Fremgangsmaade, at Regeringen udnævner Dommerne, og det er muligt, at det er den, man ogsaa i Fremtiden maa anvende, men jeg tror, at det vilde være ret ønskeligt at forlade den Praksis, der hidtil gennemgaaende har været fulgt, og hvorpaa sikkert adskillige Ulemper ved vor Retspleje bero, nemlig at man har været mest tilbøjelig til at tage saadanne Folk til Dommere, som have gjort Tjeneste i Justitsministeriet, at man egentlig har betragtet dette Ministerium som en Art Forskole for Retterne, saa at det var dem, der gjorde Tjeneste der, der sade inde med den højeste juridiske Viden. Det er en meget stor Fare, naar man anlægger det Synspunkt, at de, der skulle dømme, ere de, der allerbedst kende Straffelovsparagrafferne og de juridiske Distinktioner i den fineste Udmaaling. Det, hvorom jeg synes det gælder med Hensyn til Domstolene, er at have Mennesker, der foruden at kende deres Jura, tillige ere Mennesker, som have Kendskab til det praktiske Liv, som kende de Bevæggrunde, ud fra hvilke Folk handle, og som ikke ved at komme enten fra Justitsministeriet eller Auditør- eller andre Stillinger, møde med forudfattede Meninger, møde som dem, der ere satte til at vaage over de andre, som dem, der paa Forhaand ere Autoriteter. Dette er meget farligt; thi det er netop det, de allerfleste af Dommerne have Følelsen af, at deres Opgave, naar et Menne-